

רשומות

הצעות חוק

12 במרס 2002

3098

כ"ח באדר התשס"ב

עמוד	
402	הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 131) (זיכוי בחישוב נפרד), התשס"ב-2002.....
403	הצעת חוק ליכנוד חובה (תיקון מס' 24) (תשלום עבור תלמידי חוץ), התשס"ב-2002.....
404	הצעת חוק זכויות תלמידים עם לקויות למידה בחינוך הרגיל, התשס"ב-2002.....

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם הועדה המשותפת לוועדה לקידום מעמד האישה ולועדת הכספים של הכנסת:

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 131)(זיכוי בחישוב נפרד),
התשס"ב-2002

תיקון 66 סעיף 1. בפקודת מס הכנסה¹, בסעיף 66(ג), במקום פסקה (2) יבוא:
" (2) לענין זכאות לפי סעיף 37, תובא בחשבון $\frac{1}{2}$ נקודת זיכוי בלבד, ולא תהא זכאות לנקודות זיכוי לפי סעיפים 38 ו-39; "

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 37 לפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה) קובע כי "בחשוב המס של יחיד תושב ישראל, שהוכיח להנחת דעתו של פקיד השומה כי בשנת כלכלת בן-זוגו היתה עליו, תובא בחשבון נקודת זיכוי אחת."

ההוראה האמורה חלה רק כאשר נערך חישוב מאוחד לבני הזוג, שכן סעיף 66 לפקודה גורע נקודת זיכוי זו בחישוב נפרד.

מוצע לקבוע כי נישום שבחר בחישוב מס נפרד ושכלכלת בן-זוגו היתה עליו בשנת המס יהיה זכאי ל- $\frac{1}{2}$ נקודת זיכוי.

התיקון המוצע יטיב בעיקר עם נשים, מאחר והן מהוות את מרבית האוכלוסייה לה נערך חישוב נפרד.

הערכת האוצר בדבר עלות החוק היא כ-38 מליון שקלים חדשים לשנה.

הועדה המשותפת מציעה כי מימון הצעת החוק יבוא מהקטנת סעיף הרזרבה הכללית בחוק התקציב.

חבר הכנסת משה גפני

* הצעת חוק מס' 2778/ העברה לוועדה ביום כ"א בחשוון התשס"ב (7 בנובמבר 2001).
¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6. עמ' 120: ס"ח התשס"ב. עמ' 166.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת:

**הצעת חוק לימוד חובה (תיקון מס' 24)
(תשלומים עבור תלמידי חוץ), התשס"ב-2002**

1. הוספת סעיף 7א7 בחוק לימוד חובה, התש"ט - 1949, אחרי סעיף 7 יבוא:

"תשלומים 7א7. (א) רשות חינוך מקומית, שאין בתחומה מוסד חינוך המתאים לגילו או לזרם החינוכי של התלמיד (להלן - הרשות השולחת), והתלמיד לומד בתחום שיפוטה של רשות חינוך מקומית אחרת (להלן - הרשות הקולטת), תשתף הרשות השולחת בהוצאות החינוך של הרשות הקולטת בעבור כל תלמיד כאמור, בהתאם לתעריפים שיקבע השר, באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת.
(ב) הוראות סעיף זה יחולו על מוסד חינוך ממלכתי או ממלכתי דתי, מוסד מיוחד לתלמידים קשי חינוך או בעלי מוס, מוסד פטור, מוסד פרטי ומוסד רשמי."

ד ב ר י ה ס ב ר

חוזר מנכ"ל משרד החינוך (ס"ב/3/א), מיום ט"ו בחשוון התשס"ב (1 בנובמבר 2001), קובע כי "הרשות המקומית מופקדת על מתן פתרון חינוכי לתושביה על ידי קיום מוסד העונה על צורכי שכבת הגיל והזרם החינוכי הנדרש או באמצעות מוסד חינוכי הנמצא בתחום שיפוטה של רשות אחרת שהרשות הגיעה להסכם אתה, בדרך של איגוד ערים או בכל דרך אחרת. לא נמצא בתחומי הרשות המקומית פתרון חינוכי לתלמיד, כאמור לעיל, יתבטא קיום חובתה של הרשות המקומית במתן אישור לתלמיד ללמוד מחוץ ליישוב וב"תשלום עבור תלמידי חוץ" עבורו לרשות הקולטת".

בנוסף, מודגש בחוזר האמור כי בתשלומים לתלמידי חוץ, ההתחשבות הכספית תבצע בין הרשויות לבין עצמן, ואין לערב את ההורים בצורה כלשהי.

בחוזר מנכ"ל מרכז השלטון המקומי מס' 364 (9/99) מובא חוזר מנכ"ל משרד החינוך האמור ככתבו וכלשונו.

יצוין כי בחוזר קודם של מנכ"ל מרכז השלטון המקומי, מס' 339 (7/97), נאמר כי ההוראה בדבר השתתפות הרשות המקומית בתשלום עבור תלמידי חוץ חלה על החינוך הרשמי בלבד, וכי "בחינוך המוכר שאינו רשמי אין חובה על הרשות המקומית לשאת בהוצאות התשלום". כאמור, הבחנה זו אינה קיימת עוד בחוזר המעודכן.

¹ הצעת חוק מס' 2624/ הועברה לוועדה ביום ט"ו בסיון התשס"א (6 ביוני 2001) הצעת חוק זו מתפרסמת בנוסח שהציע חבר הכנסת בדיון המוקדם, היות ובדיון בוועדה היו הקולות שקולים אם להכין את ההצעה לקריאה ראשונה או להציע לכנסת להסירה מסדר היום.
² ס"ה התש"ט, עמ' 287; התשס"א, עמ' 401.

בהתאם לחוזרים אלו, חובה על הרשויות המקומיות לדאוג לחינוך כל תושביהן על ידי מוסד העונה על שכבת הגיל והזרם החינוכי בתחום שיפוטן, או בתחום שיפוטה של רשות מקומית אחרת.

מכוח הוראה זו, הגם שאינה מעוגנת בחקיקה - וזאת בשונה מהקבוע בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988, המסדיר את הנושא לגבי מוסדות לחינוך מיוחד - רשאית הרשות המקומית הקולטת בתחומה תלמידים מרשות מקומית אחרת, לגבות מהרשות השולחת תשלום בעד החלק היחסי של הוצאות החינוך הבסיסיות לתלמיד.

בפועל, עושה השלטון המקומי הבחנה בין תלמידים הלומדים בחינוך הרשמי, לבין תלמידים הלומדים במסגרות חינוך אחרות, ויוצר אפליה ברורה בין סוגי מוסדות החינוך. זאת, למרות שעל פי הוראות החוזרים אין כל בסיס להבחנה זו, שכן הרשות המקומית מופקדת, כנאמר בחוזר המנכ"ל, על מתן פתרון חינוכי לתושביה על ידי קיום מוסד העונה, בין היתר, על הזרם החינוכי הנדרש.

על כן, מוצע לקבוע את נוהל תשלומי החוץ בחקיקה ראשית, בדומה לחקיקה הקובעת הסדר מעין זה בחינוך המיוחד. חקיקה זו תתייחס באופן שוויוני לכלל סוגי מוסדות החינוך והם: מוסד חינוך ממלכתי או ממלכתי דתי, מוסד מיוחד לתלמידים קשי חינוך או בעלי מום, מוסד מוכר שאינו רשמי, מוסד פטור, מוסד פרטי ומוסד רשמי.

להערכת משרד האוצר, על פי הערכות השלטון המקומי, העלות הכספית הנוספת שתוטל על הרשויות המקומיות בשל הצעת החוק עשויה להגיע למאות מיליוני שקלים חדשים לשנה. לדעת מציע החוק אין הצעת החוק מטילה על אוצר המדינה עלויות נוספות על אלה שהוא חב בהן כבר כיום, שכן, כאמור, הרשויות המקומיות חייבות כבר היום להעניק לתושביהן חינוך בהתאם לגילם ולזרם החינוכי שלהם.

חבר הכנסת משה גפני

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת:

הצעת חוק זכויות תלמידים עם לקויות למידה בחינוך הרגיל, התשס"ב-2002

מטרה 1. חוק זה מטרתו לקבוע את זכויות התלמיד לקוי הלמידה, ברוח כבוד האדם וחירותו, תוך מתן מענה הולם לצרכיו הייחודיים במסגרת החינוך הרגיל.

הגדרות 2. בחוק זה -

"הועדה" - ועדת החינוך והתרבות של הכנסת;

"מוסד חינוך" - כל אחד מאלה:

(1) מוסד חינוך ללימוד שיטתי לתלמידים, למעט מוסד לחינוך מיוחד כהגדרתו בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988¹;

(2) בית ספר מקצועי כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החניכות, התשי"ג-1953²;

¹ הצעת חוק מס' 1730/ הועברה לוועדה ביום כ"ג בתמוז התש"ס (20 ביולי 2000).
² ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.
³ ס"ח התשי"ג, עמ' 108.

"תלמיד" - מי שלומד במוסד חינוך וזכאי לחינוך חינם לפי סעיף 6(א) לחוק לימוד חובה, התש"ט 1949³;

"תלמיד לקוי למידה" - תלמיד שאובחן, לפי הוראות חוק זה, כמי שיש לו לקות משמעותית ברכישה ובשימוש של תפקודי הקשבה וריכוז, שפה ודיבור, קריאה, כתיבה, המשגה או יכולות מתמטיות שאינה נובעת מפגיעה חושית, פיגור שכלי, הפרעה רגשית או הפרעה חברתית;

"השר" - שר החינוך.

(א)	3.	זכות לאבחון, טיפול והוראה מותאמת
תלמיד שועדת איתור והתאמה, כאמור בסעיף 5, מצאה כי קיימת סבירות לכך שהוא לקוי למידה, זכאי, במסגרת לימודיו במוסד חינוך, לאבחון מתאים, לפי הוראות חוק זה.		
(ב)		
תלמיד לקוי למידה זכאי לטיפול ולהוראה מותאמת לרבות התאמת המבנים הפנימיים של מוסד החינוך בהם הוא נבחן במהלך לימודיו, לפי הוראות חוק זה.		
(ג)		
האבחון, הטיפול וההוראה המותאמת לפי סעיף זה יינתנו בלא תשלום.		
(א)	4.	תקציב ותכנית כללית
השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע את המסגרת התקציבית לביצועו של חוק זה; השר יקבע תכנית כללית לביצוע החוק לרבות נוהל הקצאת המשאבים למוסדות חינוך לפי חוק זה.		
(ב)		
התקציב לביצוע חוק זה ייקבע בתחום פעולה נפרד בסעיף תקציב משרד החינוך; לענין זה, "תחום פעולה" ו"סעיף תקציב" – כהגדרתם בחוק תקציב שנתי, כהגדרתו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה 1985 ⁴ .		
(א)	5.	איתור והפניה לאבחון
בכל מוסד חינוך תהיה ועדת איתור והתאמה; השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, יקבע הוראות בדבר הקמתה ודרכי פעולתה של ועדת האיתור וההתאמה.		
(ב)		
מצאה וועדת האיתור וההתאמה כי קיימת סבירות לכך שתלמיד הינו לקוי למידה, יפנה מנהל מוסד החינוך את התלמיד לאבחון מתאים, בהסכמת הוריו או אפוטרופסו; השר יקבע הוראות בדבר מהותו של אבחון מתאים, מי הוא המוסמך לאבחן לענין חוק זה, הליכי ההפניה לאבחון ומועדיהם והפניה לאבחון חוזר של תלמיד לקוי למידה.		

³ ס"ח התש"ט. עמ' 287.
⁴ ס"ח התשמ"ה. עמ' 50.

- מתן טיפול והוראה מותאמת
6. אובחן תלמיד כלקוי למידה, לפי הוראות חוק זה, יקבע מנהל מוסד החינוך, בהתייעצות עם ועדת האיתור וההתאמה, לאחר האבחון וכן בראשית כל שנת לימודים שלאחר מכן, לא יאוחר ממועד שקבע השר בתקנות, תכנית טיפול והוראה מותאמת (להלן – תכנית התאמה) שיינתנו לאותו תלמיד; הטיפול וההוראה המותאמת במסגרת תכנית ההתאמה יכולים להיות בעלי אופי פרטני או קבוצתי, במסגרת הכיתה או מחוצה לה, הכל לפי צרכיו של התלמיד לקוי הלמידה ובהתחשב בסוג הלקות, בחומרתה, בגילו של התלמיד ובמסגרת התקציבית ובתכנית שנקבעו לפי סעיף 4.
- שמירת סודיות
7. (א) מנהל מוסד חינוך, מורה וכל עובד אחר במוסד חינוך, שהגיע אליו מידע בנוגע לתלמיד לקוי למידה, תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, ישמרו בסוד ולא יעשה בו כל שימוש, אלא בהתאם להוראות חוק זה.
- (ב) מנהל מוסד חינוך, מורה, וכל עובד אחר במוסד חינוך ינקטו אמצעים סבירים הדרושים כדי להבטיח שעובדים הנתונים למרותם ישמרו על סודיות מידע כאמור בסעיף קטן (א), המובא לידיעתם תוך כדי מילוי תפקידם או במהלך עבודתם.
- מסירת מידע
8. (א) על אף האמור בסעיף 7, הורה או אפוטרופוס של תלמיד לקוי למידה זכאי לקבל ממנהל מוסד החינוך בו לומד התלמיד מידע בעניניו של התלמיד לקוי הלמידה, באופן ובמועדים שיקבע השר.
- (ב) על אף האמור בסעיף 7, מנהל, מורה וכל עובד אחר במוסד חינוך ימסור מידע בעניניו של תלמיד לקוי למידה לצורך ביצוע חוק זה, לשר ולכל מי שהוסמך על ידו לענין זה, בהתאם להוראות שקבע השר.
- (ג) מנהל מוסד חינוך רשאי למסור מידע כאמור בסעיף 7 לאדם שאינו מנוי בסעיפים קטנים (א) או (ב) בהתקיים אחד מאלה:
- (1) הוריו או אפוטרופסו של התלמיד לקוי הלמידה, וכן התלמיד עצמו, בהתאם לגילו ולרמת הבנתו, לאחר שהוסברה להם משמעות ההסכמה, נתנו את הסכמתם בכתב למסירת המידע, זולת אם שוכנע מנהל מוסד החינוך שהגילוי עלול לפגוע בתלמיד;
- (2) קיימת חובה על פי דין למסור את המידע.
- (ד) קיבל אדם מידע לפי סעיפים קטנים (ב) או (ג), יחולו עליו הוראות סעיף 7 והוראות סעיף זה, בשינויים המחויבים.
- מועצה ציבורית
9. (א) השר ימנה מועצה ציבורית לענייני לקויות למידה (להלן – המועצה).
- (ב) במועצה יהיו תשעה עשר חברים כמפורט להלן:
- (1) חמישה נציגי משרד החינוך, שאחד מהם, שיקבע השר, יהיה היושב ראש;
- (2) נציג משרד העבודה והרווחה כפי שיקבע שר העבודה והרווחה;
- (3) נציג משרד הבריאות כפי שיקבע שר הבריאות;

- (4) נציג המועצה להשכלה גבוהה מתוך רשימה שתקבע המועצה להשכלה גבוהה כמשמעותה בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח 1958⁵;
- (5) שני נציגים של ארגוני המורים מתוך רשימות שיקבעו ארגוני המורים;
- (6) שני הורים לילדים עם לקויות למידה מתוך רשימות שיגישו ארגוני הורים העוסקים בלקויות למידה;
- (7) נציג הסתדרות הפסיכולוגים מתוך רשימה שתקבע הסתדרות הפסיכולוגים;
- (8) נציג מועצת התלמידים הארצית מתוך רשימה שתקבע מועצת התלמידים;
- (9) נציג אגודת היועצים החינוכיים בישראל מתוך רשימה שתקבע האגודה;
- (10) נציג ארגון המרפאים בעיסוק מתוך רשימה שיקבע הארגון;
- (11) נציג של האגודה הישראלית לקלינאי תקשורת מתוך רשימה שתקבע האגודה;
- (12) נציג של ארגון ציבורי מתוך רשימות שיגישו ארגונים ציבוריים העוסקים בזכויות הילד או בזכויות אנשים עם מוגבלות;
- (13) נציג נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות כמשמעותה בחוק שוויון אנשים עם מוגבלות, התשנ"ח 1998⁶ - כפי שיקבע נציב שוויון זכויות אנשים עם מוגבלות.
- (ג) נתפנה מקומו של חבר המועצה תוך תקופת כהונתה של מועצה, מחמת כל סיבה שהיא, יתמנה במקומו לתקופת כהונתה של אותה מועצה חבר אחר בדרך שנקבעה למינוי של החבר שמקומו נתפנה; נבצר מחבר המועצה לשמש בתפקידו בפועל תקופה קצובה, רשאי השר למנות ממלא מקום לאותו חבר לתקופה כאמור.
10. תקופת כהונתה של המועצה ונוהל דיוניה
- (א) תקופת כהונתה של כל מועצה תהיה חמש שנים מיום מינוי חבריה של אותה מועצה.
- (ב) המועצה תקבע את נוהל דיוניה, ככל שלא נקבע בחוק זה או בתקנות.
11. תפקידי המועצה
- (א) המועצה תמלא את התפקידים המוטלים עליה לפי חוק זה.
- (ב) אלה הם תפקידי המועצה:
- (1) ייעוץ, מעקב ובחינת תהליכי יישום חוק זה;
- (2) הגשת דו"ח שנתי על פעילותה לפי פסקה (1) לשר ולועדה.

⁵ ס"ח התש"ח, עמ' 191.

⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

12. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא יתקין תקנות לביצועו, לרבות בדבר קביעת תכניות התאמה במוסדות חינוך ובדבר סדרי הדיון לעבודת המועצה.

(ב) תקנות לפי חוק זה, למעט לפי סעיף 4(א), יותקנו בהתייעצות עם המועצה.

13. חוק זה יוחל בהדרגה, בשיעורים שווים לפחות, החל בשנת הלימודים התשס"ג ובלבד שהחלתו תושלם לא יאוחר מתחילת שנת הלימודים התשע"ב.

דברי הסבר

תלמידים בעלי צרכים מיוחדים, שהוחלט על ידי גורם מוסמך להעבירם למסגרת חינוך מיוחד מטופלים על ידי משרד החינוך בהתאם לחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח 1988. לעומת זאת, אין חוק המסדיר את מעמדם של תלמידים בעלי לקויות למידה הלומדים במסגרת החינוך הרגיל, ולכן הם אינם זוכים לטיפול מקצועי מערכתי, עקבי ושיטתי כפי שהוא קיים בחינוך המיוחד.

כ- 10% - 15% מכלל אוכלוסיית התלמידים הם בעלי לקויות למידה בתחום אחד או יותר. בכל השלבים של מערכת החינוך תלמידים אלה מקופחים ואינם זוכים לשוויון זכויות והזדמנויות. כתוצאה מכך שהתלמידים לקויי הלמידה אינם מקבלים את ההתאמות והתנאים המתאימים, הישגיהם במערכת החינוך אינם משקפים את יכולותיהם, ובמקרים קיצוניים הם אף נכשלים בבחינות הנגרות. כתוצאה מכך לקות הלמידה היא בלתי הפיכה והשלכותיה באות לידי ביטוי גם בשלבי החיים המאוחרים יותר, בלימודים גבוהים, בצבא ובמסגרת העבודה.

שירותי האבחון והטיפול במסגרת מערכת החינוך אינם ממוסדים. על כן, נופל הנטל הכספי על הורי התלמידים. כתוצאה מכך, אף נגרם אי שוויון חברתי, כאשר תלמידים להורים מבוססים זוכים לטיפול באופן פרטי, ואילו תלמידים שאין בידי הוריהם אפשרות מימון, אינם זוכים כלל לטיפול.

חוק זה בא לתקן את העוול הנגרם היום, ולעגן את זכאותם של כלל התלמידים לקויי הלמידה לתנאים, שיאפשרו להם להביא לידי ביטוי את יכולתם וכישוריהם בכל מוסדות החינוך הרגיל.

תלמידים מתגלים כלקויי למידה כבר בראשית כניסתם למערכת החינוך הפורמלית. הקשיים באים לביטוי בתחומים שונים: הלימודיים, הרגשיים, החברתיים והמוטוריים. על פי הצעת החוק לכל מוסד חינוך תהיה ועדת איתור והתאמה אשר תקבע האם קיימת סבירות שילד שהופנה אליה הינו לקוי למידה, והוא יופנה, בהסכמת הוריו או אפטרופסו, לאבחון מתאים שלו הוא זכאי על פי החוק. החוק מקנה לשר החינוך את הסמכות לקבוע הוראות לענין ועדת האיתור וההתאמה וכן לעניין מהותו של אבחון מתאים, מיהו המוסמך לאבחן לצרכי החוק וההליכים הקשורים בכך (סעיפים 3(א) ו-5 לחוק).

תלמיד שאובחן כלקוי למידה זכאי, על פי החוק המוצע, לטיפול ולהוראה מותאמת, לרבות התאמת המבחנים הפנימיים במוסד החינוך, בהתאם לתכנית התאמה אישית שתגובש עבורו במוסד החינוך, על פי הוראות החוק, בכל שנת לימודים. האבחון, הטיפול וההוראה המותאמת יינתנו ללא תמורה (סעיפים 3(ב) ו-1(ג) וסעיף 6 לחוק).

כן קובע החוק הוראות נוספות לרבות בדבר תקציב ההסדר שבחוק (סעיף 4 לחוק), חובת שמירת סודיות של עובדי מוסד החינוך ומסירת מידע על ידם (סעיפים 7 ו-8 לחוק), והקמתה של מועצה ציבורית שתפקידה יהיה לייעץ ולעקוב אחר יישום החוק (סעיפים 9 עד 11 לחוק).

להערכת משרד האוצר צפויות לחוק זה עלויות תקציביות משמעותיות, זאת בהתאם לתקציב ולתכנית הכללית שייקבעו בהתאם לסעיף 4 המוצע.

מוצע כי המימון יבוא מהקטנת הרזרבה של תקציב המדינה.

חברי הכנסת: תמר גוז'נסקי, ענת מאור, זבולון אורלב, רומן ברונפמן, עזמי בשארה, חוסניה ג'בארה, אילן גילאון, יעל דיין, שמואל הלפרט, אבשלום וילן, ניסים זאב, נעמי חזן, אחמד טיבי, מוחמד כנעאן, יוסי כץ, סופה לנדבר, יהודית נאות, מיכאל נודלמן, אופיר פינס-פז, גנדי ריגר.

